

Otepää Lasteaia lisatuge vajavate laste märkamise ja toetamise juhend

Otepää Lasteaias on tagatud kõigi laste arengu hindamine vähemalt 1 kord õppeaasta jooksul, millest tulenevalt selgitatakse välja lisatuge vajavad lapsed.

Lisatuge vajav laps (erivajadusega laps)

Lisatuge vajav laps käesoleva juhendi tähenduses on laps, kelle võimetest, terviseseisundist, keelelisest ja kultuurilisest taustast ning isikuomadustest tingituna arenguvajaduste toetamiseks on vaja teha muudatusi või kohandusi lapse kasvukeskkonnas (mängu- ja õppevahendid, ruumid, õppe- ja kasvatusmeetodid) või rühma tegevuskavas. Lasteaed toetab erineva keelelise ja kultuurilise taustaga peret lapse integreerimisel eesti kultuuriruumi.

Lisatuge vajava lapse, sealhulgas andeka lapse arengu toetamine lasteaias on meeskonnatöö, mille toimimise eest vastutab lasteaia direktor.

Otepää Lasteaia lisatuge vajavate laste märkamise ja toetamise plaan:

- Esmane märkamine (rühmameeskond, tugispetsialistid, lapsevanem, liikumisõpetaja, muusikaõpetaja)
- Lapse arengu hindamine (rühmameeskond, tugispetsialistid)
- Lapsevanema nõustamine (rühmameeskond, tugispetsialistid)
- Vajadusel edasistele uuringutele suunamine (rühmameeskond, tugispetsialistid)
- Tugiteenuste pakkumine lasteaias (tugispetsialistid)
- Igakülgne koostöö lapsevanemaga (rühmaõpetajad, tugispetsialistid, juhtkond)
- Koostöö lasteaia välise tugivõrgustikuga (juhtkond, tugispetsialistid, rühmameeskond)

1. Märkamine

Varajane sekkumine lasteaias - see on lisatuge vajavate laste võimalikult varajane märkamine. Lapse arengutase võib eakaaslaste keskmisest tasemest olla ühes või mitmes valdkonnas oluliselt erinev.

Lapse arenguliste eripärade märkajad lasteaias:

- rühmaõpetajad, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja
- lasteaia tugispetsialistid: logopeed (Pähklikese maja), logopeed (Võrukaela maja) ja eripedagoog (Võrukaela ja Pähklikese maja).

Lapsevanem kui märkaja:

- lapsevanem konsulteerib esmalt rühmameeskonnaga, soovi korral pöördub otse tugispetsialistide poole.

2. Hindamine ja tugiteenused lasteaias

Märkamisele järgneb lapse arengu mitmekülgne hindamine lasteaias. Hindamise eesmärgiks on mõista last, tema käitumist, teda ümbritsevat keskkonda ja seoseid nende vahel. Hindamine on meeskonnatöö: rühmaõpetajad, tugispetsialistid, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja. Hindamise tulemuste põhjal toimub lapsevanematele tagasiside andmine (arenguvestlus, ümarlaud), vajadusel tugiteenuste rakendamine lasteaias, edasistele uuringutele suunamine.

Lapsi jälgitakse igapäevatoimingutes, vabamängus ja pedagoogi suunatud tegevustes. Lapse arengu analüüsimise meetoditeks rühmas on arenguhindamise tabelid, mis on pedagoogide poolt välja töötatud, tuginedes erinevatele metoodikatele nagu „Lapse arengu mäng” (J.Rebane; K.Kirbits ja R.Varik) ja „Lapse arengu hindamine ja toetamine”. Lapse arengutabelil tuginetakse ka lasteaias väljatöötatud lapse arengunäitajatele erinevates valdkondades. Lisaks kasutavad õpetajad laste arengu jälgimiseks ja analüüsimiseks vaatlusi, vestlusi, intervjuusid, kunstitööde analüüsi, erinevaid teste. Nendega saab lapsevanem soovi korral tutvuda arenguvestlustel.

Iga õppeaasta alguses (september/oktoober) viivad tugispetsialistid kõigi lastega läbi individuaalse lapse arengu hindamise, kasutades standardiseeritud kõneteste, arengumänge, vaatlusi jne.

Lapse arengus erisuste märkamisel või tugiteenuse vajadusel võtab rühmaõpetaja või tugispetsialist lapsevanemaga kohehelt ühendust (Eliisi sõnumid, vestlus, rühmapäeviku jälgimine Eliisi keskkonnas).

3. Hindamine ja tugiteenused väljaspool lasteaeda

Kui lapse senine areng ei ole kulgenud eakohaselt (esineb oluline mahajäämus), selgitatakse lapsevanemale vajadust täiendavate uuringute järele erispetsialistide (nt psühholoog, kliiniline logopeed, sotsiaaltöötaja, perearst, kõrva-nina-kurgu arst, neuroloog jne) juures.

Vajadusel koostatakse edasiste uuringute tarbeks lapse iseloomustus, mille koostavad rühmaõpetajad koostöös tugispetsialistidega, kaasates vajadusel muusika- ja liikumisõpetaja. Lapse iseloomustuse väljastab lapsevanemale lasteaia direktor 5 tööpäeva jooksul.

Lapse igakülgse toetamise eesmärgil, on oluline, et lapsevanem annab uuringute tulemustest tagasiside lasteaeda, et kohandada rühmakeskkond võimalusel lapse arengut toetavaks, pakkuda tugiteenuseid ning vajadusel koostada IAK (individuaalne arenduskava valdkondades, milles laps abi vajab). Vajadusel jagab lasteaed asutusesiselt (tugispetsialistid, rühmaõpetajad, juhtkond) lapsevanemalt saadud dokumente, ilma selleks täiendavat nõusolekut küsimata.

Lähtuvalt lapse eripäradest võib laps vajada erinevat rühma tüüpi, koolipikendust, IAK ja seetõttu tuleb lapsevanemal pöörduda Haridus- ja Noorteameti Rajaleidja keskuse poole. Kui Rajaleidja poolt tuleb otsus sobitus- või erirühma moodustamiseks, teeb lapsevanem direktorile vastava avalduse. Avaldus rahuldatakse kohtade olemasolul.

4. Koostöö lapsevanemaga

Esmane vastutus laste õiguste ja heaolu tagamise eest on lapsevanemal või last kasvataval isikul. Lapse lasteaeda tülles annab lapsevanem nõusoleku, et lasteaia tugimeeskond võib tema lapse arengut jälgida, hinnata ja osutada tugiteenuseid (Eliisi keskkonnas lapse profiilis nõusolekute all). Kui lapsevanem nõusolekut ei anna, siis ei ole võimalik lapsele tugiteenuseid osutada.

Hea koostöö lasteaia ja lapsevanema vahel tagab lapse igakülgse arendamise lasteaias. Lasteaed toetab ja nõustab lapsevanemat lapse arenguliste eripärade märkamise, hindamise ja edasiste tegevusplaanide koostamise protsessis (kaasa arvatud IAK koostamine ja rakendamine).

Kui lasteaed on märganud lisatuge vajavat last ning lapsevanemat korduvalt teavitanud lapse arengulistest eripäradest (nt vestlused/nõustamine/ümarlauad) ja lapsevanem jätkuvalt ei tee lasteaiaga koostööd, on lasteaijal kohustus pöörduda kohaliku omavalitsuse lastekaitse spetsialisti poole. Lapse arenguliste eripärade eiramise tulemusena võib kahjustada saada lapse edasine areng ja toimetulek (nt koolivalmiduse saavutamine).

5. Koostöö lasteaiavälise tugivõrgustikuga

Otepää lasteaed teeb koostööd Haridus- ja Noorteameti Rajaleidja keskustega, Otepää vallavalitsuse sotsiaalteenistusega, Otepää Tervisekeskusega ja Otepää Gümnaasiumiga. Kolmandatele isikutele isikuandmete väljastamiseks küsib lasteaed selleks lapsevanemalt eelnevalt luba, välja arvatud seadusest tulenevate kohustuste täitmiseks.

6. Juhendi levitamine

Antud juhend on leitav lasteaia koduleheküljel (otepaalasteaed.ee) ja Eliis.eu dokumentide all. Dokumenti ajakohastatakse vajadusel 1 kord aastas.